משרד החוץ

מחלקת הקשר

מברק נכנס—מסווג

דף מספר ____ מתוך ____ דפים

עותק מספר 7 מתוך ____ עותקים

סודי ביותר

מס' 18

אל המשרד
מאת לשכת טהרנ
רמ

נשלח 201930 ספט 78

103.1

בהול

אל: שחת, מנכל דבונ - לעיניהמ בלבד
מאת: לובראני טהראנ
סודי ביותר.

מגישה עמ השאה הבוקר. נמשכה כשלושת רבעי השעה.
מצב רוח קודר ובקושי מעלה חיוכ על שפתיו. עצבני ומהורהר.
שאל מדוע אנכי עוזב. הגבתי שלאחר חמש שנימ ונסימות הגיעה העת.
התענינ בעתידי ושאל לגבי הנוהג בשרות הדיפלומטי אצלנו.
א. ציינתי שאנכי יוצא את איראנ בתקופה חרת עולמ הנ לנו והנ לאיראנ.
אצלנו שמחה וחרדה כאחת בעקבות קמפ דויד. והצבעה אמש בכנסת מעידה
על מידת התמי כה שיש לרוהמ בגינ בצבור. השאה הגיב שאכנ שמ לב ש-20
קולות של האופוזיציה תמכו במדיניותו של רוהמ בגינ. הוספתי שגמ ההודעה
הסעודית ששמענו הבוקר ממנה ברור שהמ תומכימ בסאדאת מעידה על תהליכ
חיובי בקרב אלו מהמדינות אשר נרתעו מלהביע תמיכתנ בהסכמ, שאלתי אמ
שמע לאחרונה מחוסיינ. השאה הגיב בנימת מרירות גלויה שחוסיינ אפילו
לא התקשר עמו לאחרונה ולכנ לא יוכל לומר. הוסיפ שברור שחוסיינ נמצא
במצב עדינ - HE IS IN A SPOT בעיקר בגלל שאלת
ירושלימ ואי הבהירות בקשר ליהודה ושומרונ. ברור עמ זאת שיצטרכ לתפש
בעצמו דרכ להתיישר עמ סאדאת. והרי כבר עשה כברת דרכ בככ שלא נכנע ללחצי
אסאד וקדאפי. הוסיפ שייתכנ וישמע משהו מחוסיינ כי שיגר לעמאנ שליח
אישי בנושא אחר וייתכנ וחוסיינ יעדכנ אותו גמ לגבי מחשבותיו ביחס
להסכמימ.
ב. השאה ביקש למסור לרוהמ בגינ שקיבל השדר ששיגר מקמפ דייויד באמצעות
גנראל מוקדאמ. ומודה עליו. הוסיפ שידוע לו על הדאגה שרדה שמ בעת
המאורעות. סיפר באותו הקשר על שאנרטונ דיווח לו. לא רצה לפרט למרות
שאלתי. בקשר לביקור רוהמ אמר שעתה יש לתפש העיתוי הנכונ. עיתוי זה
תלוי בהתפתחויות פנימ. שאלתי אמ אולי ייקל עליו אמשלב ראשונ יגיע

כיאג וויצמן השיב בשלילה. וחזר וציין שהדבר תלוי בהתפתחויות פנים.
ג. עברתי לשאול כיצד הוא רואה התפתחויות אלו. השיב במשיכת סוף. אין כן מושג ברור. תשוב עונה שהממשלה ותפקד כראוי ויתעשה את רצון העמי
הגבתי מה פרוש עם - השיב שאיננו מתכוון לאספסות שהפגינו ברחובות אלא כאותו צבור אודאי אשר אינו רואה שאיראנ תיפול בידי הקומוניסטים.
אך הדברים במידה רבה של התנגקות ממעורבות אישיות. הממשלה והעם הם יזליטו. לא הוא השאה. שאל אם שמנו לב לקיומה של המעורבות הקומוניסטית בארגונ מאורעות אלו. השיבותי שהתפלאנו לראות מידת הארגון בהפגנות.
חייב שזה רק חלק. הרי ברור כיום שיש יד קומוניסטית מכוונת הממשיכה כנחוש. העיר שמה שקורה כיום בדרום המדינה בחוזיסטאנ מעיד על כך בעליל (באזור זה שובבתת כיום לחלוטינ התעשיה האגרו-טכניות כמו מפעלי הסוכר וכל תעשיות הפלדה. הגל לא פורסם עדינ בעתונות). הוסיף שברור שכאנ לא מדובר בטענות של פועלים על תנאים אלה או אחרים אלא בהסתה מכוונת כפגוע בלב כלכלת המדינה. ״הם מתכוונים להפיל אותנו ומנצלים המצב כדי לקדם עניגם״. השאה הוסיף ״האם לא ברור שאם אנו ניפול תפול יפנ בעקבותינו ואחריה אירופה״?.

ד. שאלתי אם שוחח עם אטרטונ בנושא זה. הרים ידיו בתנועת יאוש ואמר ״יהדי האמריקנים יודעים המצב. האם אינם מבינים שהשמועות שהרוסים מפיצים כאנ כאילו יד ה CIA בהומות אלה אינם אלא דיסאינפורמציה סוביטיתי? ומה בדבר השמועה על חיילים הישראלים שכביכול באו לכאנ לסייע לנו? מנינ באה היאי הכל מכוונ להשחיד פנינו והפנות את העם נגדנו״. כאנ דיבר בלהט ובגוף שלישי. הגבתי ששמועות אלו מתהלכות ברחוב ורבים מאמינים בהנ וביניהם סוכנים נבונים בדרך כלל. ציינתי שהכרזות והכרוזים האנטישמיים המופצים בשבועות האחרונים גרמו לדאגה עמוקה בקרב הקהילה היהודית וכמובנ שהשמועות הזדוניות על החילים הישראלים עוד הוסיפו דאגה וחרדה. הוספתי שמעריכים הכרזת רוחם בקשר למיעוטים והקהילה היהודיות אסרת ונודה. הגיב בשאלה אם הצבור היהודי בארהב מודע לתופעות הללו. השיבותי שהדברים הרי פורסמו בעתונות הבינל.
ה. הזכרתי שרוהם בשדרו הרי הזכיר מאמצינו להסביר בוושינגטונ ובבירות

סודי ביותר

אדות המצב ובודאי שם לב לשינוי שחל בעתונות במיוחד בארה"ב אך גם באירופה.
השיב שאכן שם לב והוסיף להפתעתי "אך מה זה עוזר כיום כאן"?
נשתתק לרגע והמשיך שחשוב מאד שהאמריקאים יבינו המצב כאן. ואם לא יאמרו
ברוסים שיניחו ידם מאיראן, "עליכם להסביר להם זאת". הגבתי שלפי
מיטב ידיעתי אנו עושים זאת בעצם הימים הללו.
ו. סיפרתי לו על הרמל"נ שבא להחליפני. הבעתי תקוותי שיראה בו שליח
נאמן של רוחם ושהוא לכל דבר. הוספתי שמאוד והקשרים עמי עברו בדרך
כלל ובאמצעות שר י החצר אני מבקש אישורו שהרמל"נ ימשיך באותה דרך.
בנקודה זו השתררה שתיקה. האיש הרהר ושאל אם פעלתי גם דרך עוזרו של
השר בהדורי שעזב לפני יומיים את תפקידו. השיבותי שאני מיודד עם בהדורי
אך בנושאים המדיניים פעלתי תמיד אם לא באמצעות ראש הסוואק הרי דרך
שר החצר או טופניאן. שוב נשתתק ואחר העיר שאם כי שר החצר החדש אינו
איש מהימן לא הוא יהיה איש הקשר. נקב בשמו של ראש הטכס של הארמון
אפשר וביקש שהרמל"נ יקים הקשר דרכו. היה זה מעטי לראות כיצד האיש
מהרהר וחושב מי הם האנשים המהימנים עליו ונאמנים לו. כנראה שהוא סבור
שנותרו מעטים.
ז. הזכרתי בכוונה את שמו של טופניאן כדי לאפשר לשאה להעלות נושא
הפרויקטים הבטחוניים אם ירצה. לא העלה וגם אנכי החלטתי שלא להעלות
וזאת מתוך תחושה שהזמן אינו מתאים. הערה: לפני צאתי לפגישה עם השאה
הועצתי עם טופי וסוכם בינינו שלא אעלה אלא אם כן יטול השאה יוזמה.
במקרה כזה סוכם שאנסה לזרויות זמן.
ח. לסיכום - התרשמותי מהאיש היא קשה. אינו אותו האיש שהיה מוכר לנו.
עשה רושם מרותק ולעתים אף בוהה. אין ספק שעל האיש עבר סיוט אשר
ממנו טרם התאושש לחלוטין. הנו מלא פחדים ואינו בטוח לגבי העתיד.
והמדאיג ביותר היא התחושה שהאיש נשמע כמשלים עם גורלו מבלי שמצאתי
אצלו רצון נחוש לכוון פני הדברים ולשנותם. אוסיף שיתכן ומצאתי את
השאה במצב רוח קודר רגעי. את מסקנותי אעביר בעל פה בשובי לארץ.

שהח רהמ ס/רהמ גנרל ששון דיבון ורמ/גצנים